

En el setè centenari del Consistori de la Gaia Ciència de Tolosa (1324-2024)

Marina Navàs

Universitat Rovira i Virgili

marina.navas@urv.cat - ORCID: 0000-0002-5009-2404

En commemoració del setè centenari de la creació del *Consistori de la Gaia Sciencia de Tholosa* i del primer certamen conegut com la Festa de la Violeta, hem volgut dedicar unes pàgines per festejar la creació del Consistori, una institució del tot pionera en la poesia vernacle. El Consistori no només té la iniciativa i s'encarrega de celebrar el certamen anual de poesia, conegut com a Jocs Florals a partir del 1555, sinó que assumeix una tasca pedagògica i preceptiva que la converteix en un precedent de les acadèmies de llengües o collegis de retòrica. Tot i que tradicionalment la crítica ha associat el Consistori a la decadència de la lírica trobadoresca, pel fet que la poètica de certamen està fixada en una sèrie de regles que coaccionen la llibertat expressiva, n'emana un producte repetitiu i de contingut més conservador, no s'ha valorat prou la tasca del Consistori com a institució, amb un intent seriós d'oferir un ensenyament reglat en llengua vulgar per a tots els públics, la llengua d'oc, equiparable a l'ensenyament del llatí.

Amb aquest humil homenatge volem rememorar l'inici d'una tradició que encara perdura, els Jocs Florals, la institució que aplegà els poetes més actius del moment, prenent el relleu que abans assumien les corts dels grans senyors occitans en la promoció, cultiu i difusió de la lírica occitana, i revaloritzar la

seva tasca més pedagògica i preceptiva que la converteix en la primera acadèmia d'una llengua vernaclea.

Qui no s'ha cansat mai de valorar el Consistori i mantenir viu el seu esperit és mossèn Jordi Passerat, mantenedor de l'Académie des Jeux Floraux, mestre en Jocs Florals, doctor en Teologia i historiador, bon coneixedor i estudiós dels orígens del Consistori i dels poetes que s'hi relacionen. A ell li devem els virolats mots d'obertura d'aquest petit dossier. El primer article, a càrrec de Michelle Fournié, professora emèrita en Història Medieval de la Université de Toulouse II-Jean Jaurès, presenta el context històric, religiós i cultural de la vila de Tolosa de Llenguadoc, capital intel·lectual del Migdia francès, que va permetre a la *Sobregaya Companhia dels sept trobadors de Tholoza* la creació del Consistori. D'altra banda, el text que signa Catherine Léglu, professora de Literatura francesa i occitana medieval a l'Université de Luxembourg, analitza dos poemes inclosos a les *Leys d'Amors*: un de caràcter secular, reemplaçat en la segona versió de l'obra per un altre de caire més devot. L'autora examina amb detall els motius d'aquest canvi, els contextualitza i estableix rics paral·lels amb la litúrgia pasqual i la cultura visual tolosana. L'estudi posa en relleu el gir espiritual experimentat pel Consistori durant els seus primers trenta anys d'existència, així com l'estret vincle amb la devoció franciscana, i revela les implicacions de determinades decisions, com ara l'elecció de la data per a la celebració del certamen poètic.

A tots ells els agraïm de tot cor la seva participació en aquesta commemoració.